

De vragen die achterblijven

Stel je voor dat je enorm van iemand houdt, dat je hem of haar elke nacht in jouw dromen ziet. En dat je zeker weet dat hij of zij dezelfde diepe gevoelens voor jou heeft.

Je weet ook dat de wereld waarin jullie leven hard is. En je bent er zeker van dat jullie door de oorlog, de sociale verschillen en de strenge tradities nooit samen kunnen zijn. Je wacht alleen het moment af... Je wacht om te zien wie je geliefde het eerst van je zal afpakken: de dood, de soldaten of de koude grenzen van het land.

‘Wat ben je aan het doen?’ roept Zainabs oma.

Heel snel heeft Zainab ‘doei’ tegen Ahmad gezegd en is naar binnen gerend. ‘Niks,’ zegt ze snel tegen haar oma. Ze wil niet dat haar oma weet dat ze met Ahmad stond te praten.

Haar oma weet dat ze Ahmad leuk vindt, maar ze heeft het nooit aan Zainab laten merken. Zainabs oma weet dat een relatie door Ahmads familie niet zal lukken, omdat hij de zoon is van een rijke familie die de grootste huizen en de meeste olijfgaarden van het dorp bezit.

Zainab heeft lang, krullend haar, diepe donkere ogen, lange zwarte wimpers en haar wangen zijn vaak rood van de zon. Iedereen in het dorp weet dat Ahmad Zainab leuk vindt. Zijn ogen kunnen het geheim niet verbergen telkens als hij Zainab ziet. Zij is zijn eerste liefde sinds ze kinderen waren, toen ze samen speelden, nog voordat Zainab wees werd. In de tijd dat het land nog aan de Palestijnen toebehoorde.

‘Heeft u iets nodig?’ vraagt Zainab zacht.

‘Wil je mee naar Umm Mohammed gaan om haar en haar dochters te helpen met het plukken van olijven?’ vraagt oma.

Ze weet dat Zainab geen ‘nee’ zal zeggen. Ze weet ook dat zij heel oud is om olijven te kunnen plukken, maar ze gaat nog steeds om Palestijnse liedjes te zingen. De kleine meisjes die dansen, terwijl zij en de andere oude vrouwen voor hen klappen, maken haar vrolijk. Het is geen feest; het is heel normaal bij elke bijeenkomst en natuurlijk bij elke olijfoogst.

Zainab denkt nog vaak terug aan die ene dag, twee jaar geleden. Het was ook tijdens de olijfoogst. Ahmad zat hoog in een boom en gooide olijven naar beneden. Zainab ving ze op in haar schort.

‘Zainab,’ zei hij zacht, zodat niemand het hoorde. ‘Kijk me aan,’ fluisterde hij.

Zainab keek omhoog en lachte. ‘Wat is er?’

‘Later, als deze oorlog voorbij is, bouw ik een huis voor ons,’ zei hij serieus. ‘Een klein huis, alleen voor ons.’

Zainab voelde haar hart kloppen. ‘Dat kan niet, Ahmad.’

Ahmad sprong uit de boom en stond vlak voor haar. De geur van verse olijven hing om hem heen. ‘Beloof me dat je op me wacht.’

Zainab zei niks, maar ze knikte heel zachtjes. Die belofte was haar enige hoop in deze wereld. Tot op deze dag hield zij zich nog vast aan die herinnering.

In de olijfgaarde waren de vrouwen druk bezig om de oogst te verzamelen. Terwijl de vrouwen tussen de olijfbomen aan het eten en zingen waren, schreeuwde Sarah, de dochter van Umm George: ‘Stop even! Stop even! Er klinkt geweervuur!’

De lucht werd grijs en zwaar. De kinderen verstopten zich in het huis van Umm Mohammed, op zoek naar veiligheid, de rest rende naar het dorpsplein om te kijken wat er gebeurd was.

In Europese landen maken vrouwen bijvoorbeeld vaak unboxingvideo’s. Ze openen mooie pakketjes met nieuwe kleren of make-up. In de Levant is dat anders. Hier zijn vrouwen het gewend om witte lakens te ‘openen.’ Ze trekken het laken weg om te kijken wie eronder ligt. Is het hun zoon, hun broer, hun echtgenoot of hun vader? En in het geval van Zainab: is het haar geliefde?

Ze wist al wie er onder het laken lag zonder te kijken, want die ochtend had Ahmad haar gerustgesteld dat de actie de vorige nacht gelukt was en haar had gevraagd om voor hem te bidden. En daar lag hij, gerold in witte lakens. Ze wilde hem knuffelen, kussen of alleen maar zijn hand vasthouden. Maar wie was ze om dit te mogen? Zij was niet zijn vrouw en ze hoorde niet bij zijn familie. Ze kon niks doen. Ze moest haar pijn diep in haar hart verstoppen.

Ze keek naar hem, zodat ze hem niet zou vergeten. Ze keek naar zijn stoffige kleren, naar zijn hoofd vol blauwe plekken en naar zijn borst besmeurd met bloed. Tenslotte keek ze naar zijn ogen, waarin zowel angst als uitdaging lag. Haar blik omhelsde hem van een afstand.

Gisteravond doodde Ahmad de Israëlische soldaat die zijn broer en zijn jeugdvriend van het leven had beroofd. Wat hij niet wist, was dat de Israëlische nederzetting in het

dorp het zo snel zou ontdekken. Ze probeerden hem te arresteren en toen hij probeerde weg te rennen, hebben ze hem heel hard geslagen.

De begrafenis was zwaar en druk. De mannen droegen Ahmad op hun schouders door de smalle straatjes van het dorp. De vrouwen liepen erachteraan.

Zainab liep helemaal achteraan. Ze mocht niet hardop huilen. Ze verborg haar gezicht met haar sjaal zodat niemand haar rode ogen zag. Toen ze bij het graf kwamen, voelde Zainab zich heel eenzaam. Ze zag dat de mannen aarde over hem heen gooiden. Elke schep zand voelde als een klap. *Daar gaat ons kleine huis*, dacht ze.

Toen de soldaat Ahmads moeder verhinderde haar voor de laatste keer te omhelzen en afscheid te nemen, vroeg Ahmads vader wanhopig: 'Hebben jullie geen kinderen om bang voor te zijn? Vrezen jullie God niet? Waarom hebben jullie niet mijn huis en al mijn geld meegenomen? Waarom mijn zoon? Waarom nog een keer een zoon?'

Het hele gezin werd daarop gearresteerd en de vragen bleven hangen in de lucht, zwaar en onbeantwoord.

Waarschijnlijk is Zainab nu al dood. Nadat het Israelische leger het dorp twee jaar na Ahmads dood volledig had ingenomen, te midden van bombardementen door gevechtsvliegtuigen, geweervuur, geweld en verkrachtingen, werd het gehele dorp verdreven. Niemand weet wat er van Zainab geworden is. Of ze ooit is getrouwd met een andere man of hoeveel kinderen ze heeft gekregen. Is ze gevlucht naar een ander land, ver weg van de olijfbomen?

Vragen blijven achter. Wat is er gebeurd met Ahmads familie? Wat is de nieuwe naam van het dorp op de kaart? Hoeveel verhalen zoals die van Zainab zijn er die niemand hoort? Wat is er gebeurd met de vredesborden die ze hierheen hebben gebracht om deze plek te 'zegenen'? Wie plukt nu de olijven van Umm Mohammed?

Maar de belangrijkste vraag blijft: wie heeft Ahmed van Zainab gestolen? Was het de kogel van de soldaat? Waren het de mensen die hen niet samen wilden laten zijn? Of was het een wereld die toestond dat hun liefde werd begraven onder het zand?

Ingezonden door Amira Kaddour van ISK Nissewaard C1